

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: بیماری های شغلی و اپیدمیولوژی آنها	کد درس: ۹۳۷۱۴
مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته	رشته تحصیلی: مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار
گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط ، بهداشت حرفه ای و ایمنی کار	پیش نیاز: فیزیولوژی و کالبدشناسی
تعداد واحد: ۲ واحد	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
روز و ساعت برگزاری: دوشنبه ها ۱۰-۱۲	مسئول درس: دکتر اسعدی
طراحی اولیه ☐ بازنگری ☒	
هدف کلی دوره: آشنایی دانشجویان با علائم و عوارض بیماری های مختلف ناشی از عوامل مخاطره زای شغلی ، مکانیسم ، علل ایجاد و راه های پیشگیری از آنها ، اپیدمیولوژی بیماری های واگیردار و غیرواگیردار شغلی شایع در ایران ، قادر نمودن دانشجویان به استفاده از یافته هاب اپیدمیولوژیک در پیشگیری و کنترل بیماری های شغلی	
اهداف اختصاصی دوره: - آشنایی با تاریخچه ، خصوصیات بیماری های شغلی و مبانی اپیدمیولوژیک بیماری های شغلی - آشنایی با نشانه شناسی بیماری های ناشی از کار - آشنایی با اصول انجام پایش سلامت شاغلان و انواع معاینات شغلی - آشنایی با پایش بیولوژیک و کاربرد آن در مراقبت و پایش سلامت شاغلان - آشنایی با بیماری های ناشی از عوامل فیزیکی (سرما و گرما ، پرتو های یونساز و غیر یونساز ، صدا ، ارتعاش ، فشار) - آشنایی با بیماری های ناشی از عوامل شیمیایی (فلزات سنگین مانند سرب ، جیوه ، آرسنیک ، نیکل ، کروم و) - آشنایی با بیماری های ناشی از عوامل شیمیایی (حلال ها ، گرد و غبار معدنی مانند سیلیس ، ذغال سنگ و ... ، آفت کش ها ، استنشاق گازهای سمی و سایر مواد شیمیایی) - آشنایی با اختلالات عضلانی - اسکلتی شغلی شایع مانند کمردرد ، تاندونیت شانه یا تاندونیت روتاتور کاف	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- آشنایی با اختلالات ریوی شغلی و مخصوصا پنوموکونیوزیس
- آشنایی با انواع پنوموکونیوزیس مانند سیلیکوزیس و آذبستوزیس و راههای پیشگیری از ایجاد پنوموکونیوزیس
- آشنایی با آسم شغلی و انواع آن مانند آسم حساسیتی ، آسم تحریکی و آسم تشدید شده با کار.
- آشنایی با تب ناشی از فیوم فلزات را تعریف کند و نشانه های آن
- آشنایی با آسیب های چشم شغلی
- آشنایی با سرطان های شغلی
- آشنایی با اختلالات پوستی ناشی از کار
- آشنایی با اختلالات ناشی از استرس
- آشنایی با بیماری های ناشی از نوبتکاری
- آشنایی با بیماری های عفونی شغلی (باکتریال، ویروسی ، قارچی وانگلی)
- آشنایی با تعریف ، تاریخچه و کاربرد اپیدمیولوژی بیماری های شغلی
- آشنایی با تعریف اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی بیماری های شغلی
- آشنایی با مبانی بیماری زایی با تاکید بر جنبه های شغلی (عوامل بیماری زاها- عوامل میزبان- عوامل محیطی)
- آشنایی با پیشگیری ومراحل آن
- آشنایی با روش های کشف بیماری در جامعه شاغلان (غربالگری)
- آشنایی با روش های مطالعه در اپیدمیولوژی بیماری های شغلی (توصیفی- تحلیلی- تجربی)
- آشنایی با اصول اپیدمیولوژی بیماری های واگیردارشغلی مانند تب مالت
- آشنایی با اصول اپیدمیولوژی بیماری های غیرواگیرشغلی مانند سیلیکوزیس، حوادث ، سرطان های شغلی، افت دائم شنوایی ، کرامپ گرمایی

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- آشنایی با اپیدمی های شغلی و اصول اقدامات در مواقع بروز آن	
- آشنایی با استفاده از اطلاعات اپیدمیولوژیکی در پیشگیری و کنترل بیماری های شغلی	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب
اول	تاریخچه ، خصوصیات بیماری های شغلی - مبانی اپیدمیولوژیک بیماری های شغلی
دوم	نشانه های بیماری های شغلی و تعاریف- پایش سلامت شاغلان و معاینات شغلی
سوم	بیماری های ناشی از عوامل فیزیکی
چهارم	بیماری های ناشی از عوامل شیمیایی
پنجم	اختلالات عضلانی - اسکلتی شغلی (اندامها)
ششم	اختلالات عضلانی - اسکلتی شغلی (ستون فقرات)
هفتم	اختلالات ریوی شغلی
هشتم	پنوموکونیوزیس و انواع آن
نهم	آسم شغلی و انواع آن
دهم	آسیب های چشم شغلی
یازدهم	کanser های شغلی
دوازدهم	اختلالات پوستی ناشی از کار
سیزدهم	بیماری های عفونی شغلی

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

چهاردهم	اختلالات ناشی از استرس - نوبتکاری
پانزدهم	تعریف ، تاریخچه و کاربرد اپیدمیولوژی بیماری های شغلی تعریف اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی بیماری های شغلی مبانی بیماری زایی با تاکید بر جنبه های شغلی (عوامل بیماری زها- عوامل میزبان - عوامل محیطی) پیشگیری ومراحل آن
شانزدهم	روش های کشف بیماری در جامعه شاغلان(غربالگری) روش های مطالعه در اپیدمیولوژی بیماری های شغلی(توصیفی - تحلیلی - تجربی) اصول اپیدمیولوژی بیماری های واگیردارشغلی مانند تب مالت اصول اپیدمیولوژی بیماری های غیرواگیرشغلی مانند سیلیکوزیس، حوادث ، سرطان های شغلی، افت دائم شنوایی ، کرامپ گرمایی
هفدهم	اپیدمی های شغلی و اصول اقدامات در مواقع بروز آن استفاده از اطلاعات اپیدمیولوژیکی در پیشگیری و کنترل بیماری های شغلی
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): نظری به صورت سخنرانی	
وسایل آموزشی: دیتا پروژکتور	
وظایف و تکالیف دانشجو: حضور به موقع سر کلاس -شرکت در بحث گروهی	
روش های ارزیابی دانشجو (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود): روش های ارزیابی در طول دوره: آزمون میانترم ، حضور و غیاب ومشارکت در کلاس ۳۰ درصد روش های ارزیابی در انتهای دوره: آزمون پایان ترم ۷۰ درصد	
منابع اصلی درس:	
- عقیلی نژاد م، فرشاد ع ، مصطفایی م، غفاری م، طب کار و بیماری های شغلی ، انتشارات ارجمند، ۱۳۹۳ - کریمی فر، اسپرومتری ،نشر اندیشمند، ۱۳۸۵	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- LaDou J ,Current occupational and Environmental Medicine . the McGraw-Hill,2007
- Levy B.S, Occupational health , Lippincott Williams & Wilkins,2000
- Gordis L,epidemiology,Elsevier,2017
- Manzur,principles of toxicology, the McGraw-Hill ,2012
- Corbett J.Bonald B,epidemiology of work related disease,BMJ,2017